

ΣΥΜΒΟΛΑ....

Σύμβολα έμείναμε καιρῶν πὸν ἐπάνω μας βαθαίνουν,
 ἄλντοι γρίφοι πὸν μιλῶν μονάχα στὸν ἑαυτὸ τους,
 τάφοι πὸν πάντα μὲ ἀνοιχτὴ χρονολογία προσμένουν,
 γράμματα πὸν δὲν ἔφτασαν ποτὲ στὸν προορισμὸ τους.

Κ. Γ. ΚΑΡΥΩΤΑΚΗΣ

ΣΑΣΤΙΣΜΕΝΑ ΛΟΓΙΑ

Εἶμαι καλὰ ἐδῶ ἀπάνου στὴν καρέκλα μου. Εἶμαι λιγάκι στενόχωρα και γι' αὐτὸ εἶμαι καλύτερα· ἔτσι δείχνει λιγότερο ἢ φτώχεια μου.

Ἄπ' τὸ φεγγίτη δὲ φαίνεται τίποτα γιὰ νὰ καταλάβῃ κανένας πὸς βρίσκεται τόσο ψηλά, μ' ἄλλα λόγια στὸ ἔχτο πάτωμα. Μάλιστα. Βρίσκουμαι ἀπὸ πάνου ἄπ' ἓνα σωρὸ λογιῶν λογιῶν ἀνθρώπου. Ἐγὼ ὁ ἴδιος τῶχω ξεχάσει κάθε ἄλλη ὄρα, ὅξω ἀπὸ τούτη πὸν τὸ λέω. Μοναχά, πότε πότε τὴ νύχτα, μέσα ἄπ' τὸ κρεββάτι μου, συλλογίζουμαι πὸς κοιμᾶμαι τόσο ἀψηλὰ μέσα στὸν ἀγέρα, ἀπάνου ἄπ' τὸ μεγάλο δρόμο...

Ἄραγε πόσοι εἶναι κείνοι οἱ ἀνθρώποι, πὸν περνῶν ἄπ' τὸ κεφάλι τους τέτοιες παράξενες ἀνοησίες! . . . Τότες βέβαια ὁ νοῦς μου δὲν εἶναι σὲ μιὰ καλὴ κατάσταση. Ὅπως κι ἂν εἶναι, ἐγὼ δὲν ἄκουσα κανέναν νὰ μοῦ μιλήσῃ γιὰ τέτοια πράματα. Ἐμένα ὁμως, ὁ Θεὸς ξαίρει γιὰτι μέσα ἄπ' τὸ κρεββάτι μου τὸ μυαλό μου κατεβαίνει και ψάχνει, ὅπως τὸ σκαντάλι μέσα στὸ νερό. Μοῦ φαίνεται πὸς περνῶ σιμὰ ἄπ' τὶς πέτρες τοῦ τοίχου, ὅπως εἶναι στοιβαγμένες ἢ μιὰ ἀπάνου στὴν ἄλλη, ἴσαμε κάτου στὰ θεμέλια. Τὶς φχαριστῶ μὲ σφιγμένη καρδιά γιὰτι σηκώνουν τόσο βάρους και μὲ κρατῶν ἐδῶ ἀπάνου. Ὀλάκερη ἢ μικρὴ μου φυλακὴ φχαριστᾶ, λές, αὐτὲς τὶς καλὲς πέτρες, τὰ ξύλα και τὰ σίδερα, τὰ θεμέλια πὸν ζαλίζονται ὅλη τὴ μέρα ἄπ' τὴ βουή τοῦ κόσμου πὸν περνᾶ μέσα στὸ δρόμο. Συλλογίζουμαι μὲ δάκρυα εὐγνωμοσύνης τὸ μαγαζάκι κάτου, πλάι στὴν πόρτα, πὸν κάθεσαι μέσα ἓνα γεροντάκι μὲ μακρὰ γένεια, τριγυρισμένο ἀπὸ παλιὰ πράματα πὸν τὰ μαύρισε ὁ καιρὸς σὲ μακρινὲς χῶρες, κ' ἔφταξαν ὡς ἐδῶ μ' ἓναν τρόπο μυστηριώδη.

Ὁ Θεὸς μὲ νοιάζεται, ὅπως ἐγὼ νοιάζομαι ἓνα μικρὸ ποῦλι, ἓνα ἀσκημοπούλι, ποῦ ἔχω ἀγοράσει μαζὶ μὲ τὸ κλουβὶ του. Μέσα στὴ φωλιά μου ὁ πλούσιος Θεὸς οἰκονόμησε καὶ γιὰ τοῦτο τὸ ἀδύνατο πλάσμα του . . . Εἶναι τόσο ἀχαμνό! Τὰ πόδια του εἶναι λές, δυὸ μαῦρες κλωστές, κι ἀπάνου στὴ μαδημένη κοιλιὰ του μπορεῖς νὰ δῆς τὸ τικ τὰκ ποῦ κάνει ἢ μικρὴ καρδιά του, ὅπως πασκίζει νὰ τὸ ζεστάνῃ. Ἡ σγάρα του εἶναι κ' ἐκείνη μαδημένη, καὶ μέσα ἀπὸ τὸ ψιλὸ πεταί της ξεχωρίζουνε τὰ σπυριὰ ἔτσι καθαρά, ποῦ φοβᾶμαι μὴν τὴ σκίσουν . . . .

Γυρίζω καὶ βλέπω γύρω μου καὶ τρίβω τὰ χέρια μου. Στὸ στόμα μου κρέμεται μιὰ πίπα καὶ μπροστά μου ἔχω μιὰ μικρὴ γλάστρα . . . Οἱ ἄνθρωποι μοῦ πειράζουν τὰ νεῦρα . . . Τί ἔγινε λοιπόν; . . . Τίποτα, λέω γώ. . . . Συλλογίζομαι: Πόσες χειραφίες ἔχουνε σβήσει μόλις τραβήχτηκε τὸ ξένο χέρι ἀπ' τὸ δικό μου! . . .

Ἀπ' τὸ φεγγίτη φαίνονται δυὸ ἄστρα. Τὸ καρφί, ποῦ κρατᾷ τὸ κλουβὶ στὸν τοῖχο, παίρνει στὰ μάτια μου μιὰ μεγάλη ἔννοια· εἶπε ὁ αἰώνιος Θεὸς ποῦ νοιάζεται γιὰ τὴ σαπουνόφουσκα ποῦναι κεῖ μέσα. Ὁ Τρίπ-Τσίπ κοιμάται μὲ τὸ κεφάλι χωμένο μέσα στὰ φτερά του. Ἡ κόρτα του εἶναι σφαλιχτὴ καὶ τὸ κουπάκι του εἶναι γεμάτο ὡς τὰ χεῖλια ἀπὸ καθαρὸ νερό.

Στὸν ἀγέρα πετεῦν ἓνα σωρὸ πράματα! Ἀκούγεται ἡ βαθειὰ βουή τοῦ ἀτελείωτου κόσμου . . . Στήσε τὸ αὐτί σου! . . . Τί μυστικὴ γλώσσα ἔχει ἡ ψυχὴ! . . . Περπατῶ μὲ τίς μῦτες τῶν ποδιῶν μου, — τὸ δάχτυλό μου εἶναι ἀπάνου στὸ στόμα μου . . . Εἰδῶν εἰδῶν μυρουδιὰς κλώθουνται σὲ χρωματιστὰ ρέματα, ποῦναι ὅμοια μὲ τόξα τ' οὐρανοῦ . . . Ἀπάνου στὸ πάτωμα στειβάζονται — φροῦ φροῦ — μαλακὰ πούπουλα, ποῦ στρίφτουν στὸν ἀγέρα καὶ πέφτουν ἀμέτρητα, σκεδιάζοντας χίλια χάρδια ἀγάπης — χίλια χάρδια ἀγάπης . . . . .

Οἱ ἄδειες καμάρες τοῦρανοῦ γιομίζουν ἀπὸ μιὰ κρυφὴ μουσικὴ . . . Μέσα στὸ ἄπατο χάος κυλᾶνε ἀργὰ καὶ βουβὰ ἑκατομμύρια χαμένοι αἰῶνες . . . Ἡ πούλια ἀφουγκράζεται μὲ σιωπὴ τὴ σκέψη τοῦ Θεοῦ . . . Ἀπάνου στὶς στερεμένες θάλασσες τοῦ Βέγα ἀρχίζει νὰ φουσᾷ ἓνα ἐρημικὸ ἀγέρι.

Φτωχὴ μου φωλιά! Ἐδῶ μέσα οἱ ἄγγελοι χορεύουν μὲ τίς αἰώνια

παιδικές φτέρνες τους κάθε βράδυ... 'Ωσαννά! 'Ωσαννά!... 'Η γής αγιάστηκε!

.....

(Όπως και νάναι, εγώ έχω την ιδέα πως δέν πάει διόλου νά μπαίνουν στο χαρτί πράματα όπως αυτά τὰ σασιτισμένα λόγια του Γκροϋμε. Τὰ βρήκα γραμμένα ανάμεσα στα λουλούδια τῆς ταπετσαρίας του και τὰ ξέσηκωσα. Αὐτός εἶτανε ἕνας μονόχρωτος ἄνθρωπος, πού ποτέ δέ βγήκε ἀπ' τὴν τρύπα του νά δῆ τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ. Χειμῶνα-καλοκαίρι φόραγε ἕνα βαρὺ ρούχο, νά πεθάνης στὰ γέλοια. Τὰ λόγια του ὁμῶς εἶτανε πάντα σασιτισμένα, ἀλλὰ πάλι μιλαγε πολὺ λίγο, κ' ἐκλίνε περισσότερο νά τὸν λυπηθῆς παρὰ νά τὸν βαρεθῆς. Τότες πού τὸν ἔξαιρα εἶτανε κιόλας γέρος, κι ὅπως ὑπόφευγε ἀπ' τὸ στομάχι του κι ἀπ' τὴ μζέτρια, τώρα πρέπει νάχη πεθάνει).

Φ. ΚΟΝΤΟΓΛΟΥΣ

“ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΜΟΥ, (*)

Β'.

‘Αγαπημένη,

Μοῦ περιγράφεις μὲ λόγια παθητικὰ τὴν ἀνοιξὴ τῆς Ἑλλάδας. Ναί, ἔχω τὴ σκηνοθεσία: οἱ μυγδαλιὲς ἀνθίζουν, οἱ ἀκακίες, οἱ λεμονιές, ἡ γῆς γιομίζει χαμομήλι, ἔρχονται τὰ χελιδόνια. Κάθεσαι στὸν ἥλιο, τὸ κεφάλι σου, ἡ ράχη σου, τὸ μυαλό σου θερμαίνονται, νύστα ἀλαφρὴ σὲ κυριέβει.—Εἶναι ἡ ἀνοιξὴ τῆς Ἑλλάδας.

Ἐδῶ ξεσπάει μιὰ ἄλλη ἀνοιξή. Τὰ χελιδόνια ἐδῶ εἶναι φριχτά, δέν μπορείς νά τ' ἀντικρύσεις χωρὶς νά σὲ κυριέψει τρόμος. Παράλτοι εἶναι ξαπλωμένοι στὰ πεζοδρόμια και φωνάζουν ἀξιωματικοί, στρατιῶτες, χωρὶς πόδια, χωρὶς χέρια, χωρὶς μάτια, κάθονται στὶς γωνιὲς και ζητιανεύουν. Τὰ μικρὰ παιδιὰ, ἀπόξω ἀπὸ τὰ μεγάλα ξενοδοχεῖα μαζεύονται κι ὡς ἀνοίξει ἡ πόρτα, χύνονται μέσα κι ἀρπάζουν κάτω ἀπ' τὰ τραπέζια τὰ ψίχουλα.

Σὰ βραδιάσει, γυναῖκες στέκονται, ἕνας σωρὸς στὴν ἄκρη τοῦ δρόμου, και λένε λόγια τρυφερὰ στοὺς διαβάτες, γιατί δέν ἔφαγαν ὅλη μέρα. Ἡ ἀστυνομία ὀργάνωσε ἰδιαιτέρη ὑπηρεσία, τὴ νύχτα, γιὰ νά ἐμποδίζει τίς μητέρες νά πέφτουμε μὲ τὰ παιδιὰ τους στὸν ποταμό.

(*) Τὸ Α'. δημοσιεύτηκε στὸ τεῦχος τοῦ Ἰουνίου, σελ.402—406.